

Θάνατος, το πιο συγκλονιστικό και μυστηριώδες γεγονός στην ζωή του ανθρώπου (Μαρία Δημητριάδου, παιδαγωγός)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Για τον άνθρωπο δύο είναι τα πιο συγκλονιστικά και μυστηριώδη γεγονότα στη ζωή του, η γέννηση και ο θάνατος. Ωστόσο, ο θάνατος του προξενεί πολύ δυνατότερο συγκλονισμό και βαθύτερα προβλήματα. Ο άνθρωπος τον συναντά για πρώτη φορά με την πτώση των Πρωτοπλάστων και το θάνατο του δίκαιου Άβελ. Από τότε, συνιστά αναπόσπαστο και αναπόφευκτο μέρος κάθε μορφής ζωής που γεννιέται[1].

Το δράμα και η οδύνη του ανθρώπου μπροστά στο μυστήριο του θανάτου, τον οδηγεί ήδη από αρχαιοτάτων χρόνων να προσπαθεί να κατανοήσει και να ερμηνεύσει το θάνατο και το νόημα της ζωής μέσω της δικής του φιλοσοφίας. Ωστόσο, ο προχριστιανικός κόσμος, ο οποίος βρισκόταν κάτω από το νόμο και την καταδίκη του Αδάμ, με μόνο μεταθανάτιο προορισμό τον Άδη, ήταν αδύνατο να κατευνάσει την αγωνία, τη θλίψη και τον πόνο ενώπιον του θανάτου.

Το μήνυμα του χριστιανισμού είναι αυτό που καταφέρνει να θέσει την περιθανάτια ψυχολογία σε νέα βάση.

Η Ανάσταση του Χριστού άνοιξε τις πύλες του Παραδείσου, πρόσφερε την ελπίδα στον άνθρωπο και τα μέσα υπέρβασης του θανάτου. Η διαπαιδαγώγηση του ανθρώπου γύρω από το θάνατο, βασισμένη στη διδασκαλία της Ορθόδοξης Εκκλησίας, συνδράμει στην επιτυχή προετοιμασία του ανθρώπου για τη ζωή και το θάνατο και στην ανάπτυξη μίας ολοκληρωμένης προσωπικότητας. Η διαπαιδαγώγηση αυτή είναι σημαντικό να ξεκινήσει ήδη από την παιδική ηλικία.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η προσέγγιση του τρόπου διδασκαλίας του θανάτου στην παιδική ηλικία. Μία ηλικία που διαφέρει πολύ, τόσο από τον έφηβο όσο και τον ενήλικο άνθρωπο, έχοντας την ανάγκη ενός λεπτού, προσεχτικού και ταυτόχρονα διαφοροποιημένου από παιδί σε παιδί χειρισμού. Η εργασία χωρίζεται σε τρία κύρια κεφάλαια.

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η αρχαία φιλοσοφία γύρω από το θάνατο, όπου αναφέρονται κάποιες από τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν ανά εποχή. Η αρχαιότητα χωρίζεται σε τρεις βασικές περιόδους, την πρώιμη, την κλασική και την ύστερη αρχαιότητα. Ομοίως, χωρίζεται και το κεφάλαιο στις τρεις αντίστοιχες ενότητες.

Στη συνέχεια, στο δεύτερο κεφάλαιο, προσεγγίζεται το μυστήριο του θανάτου μέσα από την Ορθόδοξη πίστη. Στην πρώτη ενότητα του κεφαλαίου, γίνεται αναφορά στη φύση του θανάτου και στα αίτια έλευσης του στον κόσμο. Έπειτα, η επόμενη ενότητα, αφορά τη λύτρωση του ανθρώπου από το Θεάνθρωπο και τη νέα διάσταση που αποκτά ο θάνατος υπό το πρίσμα του αναστάσιμου μηνύματος. Με τη σειρά της, η τελευταία ενότητα, είναι αφιερωμένη στο πως ο Χριστιανός θα πρέπει να στέκεται μπροστά στο μυστήριο του θανάτου, παρουσιάζοντας, ταυτόχρονα, την προοπτική του ανθρώπου που θα μπορέσει να παρέχει μία ουσιαστική διδασκαλία θανάτου στα παιδιά.

Το τρίτο και τελευταίο κεφάλαιο αναφέρεται στη σχέση του παιδιού με την έννοια του θανάτου. Αποτελείται από δύο βασικές ενότητες. Η πρώτη παρουσιάζει τον τρόπο που το παιδί αντιλαμβάνεται και κατανοεί την έννοια του θανάτου, παρουσιάζοντας τις βασικές κατακτήσεις ανά ηλικιακή φάση. Στη δεύτερη ενότητα, αναλύεται ο τρόπος της περιθανάτιας διδασκαλίας στην παιδική ηλικία. Η ενότητα χωρίζεται σε δύο υποενότητες.

Η πρώτη υποενότητα αφορά την προπαρασκευή ενός παιδιού που δεν έχει γνωρίσει και βιώσει το θάνατο ενός δικού του προσώπου, δίνοντας έμφαση τόσο στον τρόπο που θα πρέπει να δοθούν οι απαραίτητες εξηγήσεις στο παιδί όσο και στον τρόπο που το παιδί θα διδαχθεί βιωματικά το θάνατο. Αντίστοιχα, η δεύτερη ενότητα παρουσιάζει το πένθος που βιώνει ένα παιδί κατά την απώλεια ενός αγαπημένου του προσώπου, το οποίο πολλές φορές παραβλέπεται από τους ενήλικες. Παράλληλα, γίνεται αναφορά στο πως πρέπει να διαχειριστεί κανείς το παιδικό πένθος, ώστε το παιδί να καταφέρει όσο το δυνατόν ομαλότερα να επανέλθει στην καθημερινότητά του και να διδαχθεί εμπειρικά τον τρόπο αντιμετώπισης ενός θανάτου και διαχείρισης μίας απώλειας. Τέλος, ακολουθεί ο επίλογος της εργασίας.

[Συνεχίζεται]

[1]Βασιλειάδης, Π., Ν. (1986). *Το μυστήριο του θανάτου*. Αθήνα: Αδελφότητα Θεολόγων «Ο Σωτήρ», σελ.2